

**A la Secretaria d'Acció Climàtica del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació
i Agenda Rural de la Generalitat de Catalunya**

Gran Via de les Corts Catalanes, 612-614, 08007, Barcelona

RECURS D'ALÇADA A L'AUTORITZACIÓ ADMINISTRATIVA DEL PE GALATEA

Assumpte: *interposició de recurs d'alçada contra l'autorització administrativa emesa per la Resolució de la Direcció General d'Energia, per la qual s'atorga a Enel Green Power España, SL l'autorització administrativa de construcció del projecte de parc eòlic anomenat PE Galatea, de 48,94 MW, sobre terreny en sòl no urbanitzable, al terme municipal de la Jonquera i la seva infraestructura d'evacuació, amb línies aèries i soterrades als termes de La Jonquera, Cantallops, Agullana, Capmany, Biure, Pont de Molins, Llers, Figueres i Vilafant. (Expedient FUE-2020-01824819)*

En Llorenç Pascua Subiranes, actuant en nom propi i en nom i representació, en qualitat de President de l'Entitat IAEDEN (Institució Alt Empordanesa per a l'Estudi i de Defensa de la Natura) entitat domiciliada al carrer Santa Margarida, núm. 9, 1r de Figueres,

EXPOSA

1.- Que compareix en nom propi i en representació de l'entitat IAEDEN interposant el present recurs d'alçada contra la Resolució de la Direcció General d'Energia, per la qual s'atorga a Enel Green Power España, SL l'autorització administrativa del projecte de parc eòlic anomenat PE Galatea, de 48,94 MW, sobre terreny en sòl no urbanitzable, al terme municipal de la Jonquera i la seva infraestructura d'evacuació, amb línies aèries i soterrades als termes de La Jonquera, Cantallops, Agullana, Capmany, Biure, Pont de Molins, Llers, Figueres i Vilafant. Expedient FUE-2020-01824819)

2.- Actuen en defensa de l'interès públic urbanístic i mediambiental, estant legitimats per actuar, en l'exercici de l'interès públic i l'acció pública, reconeguda per la normativa ambiental estatal i europea aplicable, i atenent als greus impactes que el projecte ocasiona.

AL·LEGACIONS

PRIMERA

En cap moment l'administració s'ha pronunciat sobre la MOTIVACIÓ en base a la qual poder resoldre l'expedient. En totes i cada unes de les resolucions, es limita a una crònica o resum dels tràmits seguits, *però*, no explica o dona raó de per què no s'atenen les greus objeccions plantejades, ni que sigui de manera succinta. No consta dita MOTIVACIÓ, i que és causa de nul·litat i d'indefensió manifesta. No podem conèixer quin és el resultat i quina és la valoració que en fa l'administració de les greus mancances observades i de la seva contradicció amb la realitat posada de manifest, de manera reiterada, tant per aquesta part, com per els nombrosos compareixents a l'expedient, incloent els ajuntaments afectats i davant dels informes desfavorables emesos.

L'Administració que tramita el projecte incorpora informes emesos per l'empresa promotora davant les al·legacions i informes desfavorables i que trasllada als interessats i que donen lloc a objeccions concretes les quals no són ni valorades ni resoltes per l'administració. La resolució no incorpora dita motivació i eludeix d'entrar a examinar-les.

I el fet que la resolució impugnada contingui una *genèrica referència* a la normativa aplicable no constitueix la motivació de la decisió final adoptada ni supleix ni dona resposta a les greus mancances detectades.

La manca de motivació per part de l'administració comporta la nul·litat de l'acte adoptat, en absència d'aquest requisit i la retroacció de les actuacions al moment en el que es dictà l'acte, per tal de que l'òrgan competent procedeixi a emetre un nou pronunciament conforme a dret.

Per totes en reproduïx la Sentència del TS, rec. 713/2020, de 9 de juny:

«La motivación constituye un requisito imprescindible en todo acto administrativo en la medida en que supone la exteriorización de las razones que sirven de justificación o fundamento a la concreta solución jurídica adoptada por la Administración. Este requisito, de obligado cumplimiento en el específico marco que nos movemos conforme preceptúa el artículo 35 de la [Ley 39/2015, de 1 de octubre](#), de Procedimiento Administrativo Común Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común, resulta de especial relevancia desde la perspectiva de la defensa del administrado ya que es la explicitación o exteriorización de las razones de la decisión administrativa la que le permita articular los concretos medios y argumentos defensivos que a su derecho interese y, además, permite que los tribunales puedan efectuar el oportuno control jurisdiccional

SEGONA

Per l'anterior aquesta part es veu obligada a tenir per reproduïdes, amb la interposició d'aquest recurs d'alçada, el contingut de les al·legacions i informe desfavorable plantejat als escrits de 2-3-2022, i l'escrit de disconformitat amb l'informe del promotor de 9-9-2022, on ja s'assenyalava que "no resol cap de les greus objeccions plantejades", i mantenint el contingut íntegre de les que ja van ser plantejades en el tràmit d'exposició pública. El mateix succeeix amb la resta d'objeccions plantejades.

Especialment rellevants i no resoltes, ni valorades ni tant sols preses en consideració per l'administració, al moment d'adoptar la resolució impugnada en aquesta alçada, són les al·legacions plantejades per aquesta part respecte de

- FRAGMENTACIÓ FRADULENTA DEL PROJECTE
- INCOMPIMENT DEL PLANEJAMENT I DEL PTPCG
- DEFICIÈNCIES IMPORTANTS EN L'INFORME D'AVIFAUNA
- INCOMPATIBILITAT DE LA DECLARACIÓ D'OBRA D'INTERÈS PÚBLIC
- INCOMPLIMENT DE LES DIRECTIVES DEL PAISATGE
- MANCA DE VALORACIÓ ACURADA DEL RISC D'INCENDI
- AFECTACIÓ AL PATRIMONI CULTURAL
- AFECTACIÓ AL PATRIMONI GEOLÒGIC.

i, ES REITEREN, atès que no han estat resoltes les GREUS OBJECCIONS respecte de l'absència d'alternatives, l'absència d'avaluació ambiental estratègica prèvia, recolzada en la planificació territorial i urbanística sectorial prèvia i inexistent...

PRIMER

"El promotor, i l'administració mantenen la tramitació i continuació del projecte sense tenir en compte les modificacions introduïdes amb el Decret Llei 24/2021, de 26 d'octubre, d'acceleració del desplegament de les energies renovables distribuïdes i participades, en aspectes substancials, entre d'altres, els que afecten a la pròpia naturalesa i abast de l'avaluació ambiental i la impossibilitat de l'examen i valoració d'alternatives sobre la seva implantació en el territori i sobre la pròpia necessitat de la ocupació del territori.

El primer aspecte a considerar és que aquest Decret Llei fruit de la necessitat d'assolir incorpora la necessitat de "concretar la manera d'evitar la ocupació innecessària del territori i incorporar a la planificació energètica la necessitat de que es faci conjuntament amb la planificació territorial sectorial de les energies renovables", com indica l'apartat III de la seva Exposició de Motius.

I, d'acord amb el que disposa la Llei 16/2017, d'1 d'agost, del canvi climàtic, estableix que les

energies renovables, "s'han de desenvolupar, sempre que sigui possible, aprofitant espais ja alterats per l'activitat humana i minimitzar així l'ocupació innecessària del territori."

A més, no és sobrer assenyalar que aquest Decret Llei 24/2021 modifica l'anterior per intentar donar resposta a la forta oposició de determinants territoris -especialment sensibles i objecte de protecció- front a la implantació de macro parcs eòlics i assolir un major consens social.

Res d'això resol el projecte ni dona resposta a les al·legacions plantejades.

Sense la prèvia planificació territorial (sectorial) de la implantació de les energies renovables (pel que fa especialment a aquests tipus de projectes de gran envergadura i impacte sobre el territori, com l'examinat) l'avaluació ambiental "de projectes" resulta manifestament insuficient i inadequada per avaluar

a) L'existència de les mínimes alternatives racionals per ponderar la necessitat o no de la seva implantació en un territori respecte d'un altre atenent als seus valors objecte valoració i de protecció

b) I, necessària i obligada presa en consideració de l'avaluació d'espais ja alterats per l'activitat humana per a la implantació d'aquestes infraestructures.

Creiem que dita avaluació correspon no pas a cada projecte per separat, sinó a l'instrument de planificació territorial sectorial, quina òptica i abast sí que permet la deguda avaluació (avaluació ambiental estratègica) i aquesta és la única manera de garantir una decisió encertada i racional que a més, sigui acceptada i amb consens amb el territori, perquè és la única manera d'avaluar els efectes significatius sobre el medi en comparació amb l'obligat examen i ponderació d'alternatives reals. És a dir, sense l'avaluació ambiental estratègica prèvia, associada a l'instrument de planificació territorial sectorial, no és possible ni ajustat a dret pretendre fer aquesta avaluació en base de l'avaluació ambiental de cadascun dels diferents projectes. Per tant, el suposat examen d'alternatives que contempla l'avaluació ambiental del projecte s'erigeix en un autèntic frau de llei.

I a més, com és el cas, el projecte no és un sol projecte sinó que es descomposa en altres dos projectes més i no s'han examinat ni directament, l'impacte entre els tres projectes associats, ni indirectament respecte d'altres "projectes" futurs i els seus efectes acumulatius.

Alhora l'avaluació ambiental pel que fa a la extensa línia elèctrica que acompanya el projecte d'implantació dels aerogeneradors, no contempla el seu soterrament ni es planteja com a alternativa ni s'avalua l'impacte sobre el medi i el paisatge.

SEGON

Una conseqüència directa de l'anterior és que la implantació d'aquestes infraestructures al territori, com les que pretén el projecte, no pot emparar-se en el que disposa el Text refós de la Llei d'urbanisme, com a projecte autònom, sota l'empara d'una actuació específica en sòl no urbanitzable, sense comptar amb la prèvia planificació territorial sectorial d'existència prèvia i obligada i que incorpora, ex novo, el Decret Llei 24/2021. És a dir, una vegada adoptada la

planificació territorial sectorial, que compti amb la corresponent avaluació ambiental estratègica, és viable i podria resultar ajustada a dret una possible l'autorització dels projectes que s'hi ajustin, com a actuacions específiques en sòl no urbanitzable. No abans. Altrament s'estaria aplicant fraudulentament l'habilitació continguda a la Llei d'urbanisme.

A més, aquesta planificació, imprescindible per garantir l'encert de les decisions que s'adoptin, resulta coherent amb el que disposa l'article 21 de la Llei estatal 7/2021, de 20 de maig de canvi climàtic i transició energètica i que disposa:

"2.- Per a garantir que les noves instal·lacions de producció energètica a partir de les fonts d'energia renovables no produeixen un impacte sever sobre la biodiversitat i altres valors naturals, s'establirà una zonificació que identifiqui zones de sensibilitat i exclusió per la seva importància per la biodiversitat, connectivitat i provisió de serveis ecosistèmics, així com altres valors ambientals. A tal fi el Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic elaborarà i actualitzarà periòdicament una eina cartogràfica que reflecteixi aquesta zonificació i vetllarà, amb coordinació amb les Comunitats Autònomes, per al desplegament dels projectes d'energia renovables es porti a terme, preferentment, en emplaçaments amb menor impacte."

TERCER

Una altra objecció que planteja aquesta entitat és respecte de la presumpta adequació del projecte a base de qualificar-lo com a una infraestructura de serveis tècnics i com formant part del sistema urbanístic d'equipaments comunitaris.

Aquesta hipòtesi, es fonamenta en l'habilitació expressa continguda a la Llei d'urbanisme pels supòsits següents:

- a) Quan el planejament territorial i urbanístic no les preveu.
- b) O, encara que les prevegi, no les reguli detalladament.
- c) En ambdós supòsits no és exigible per autoritzar el projecte (com actuació específica en sòl no urbanitzable) la modificació del planejament urbanístic ni un pla especial urbanístic autònom.

L'aplicació d'aquesta norma urbanística només resulta coherent si abans es dona compliment al que estableix la Disposició addicional primera del Decret Llei 24/2021 i que estableix la obligació següent:

"El Govern ha d'acordar la formulació del Pla territorial sectorial per la generació elèctrica eòlica i fotovoltaica, les seves línies d'evacuació i els seus elements d'emmagatzematge en el termini de sis mesos a comptar des de l'entrada en vigor d'aquest Decret Llei. Aquest pla ha de determinar la producció d'energia de cada comarca en funció de la seva demanda i tenint en compte criteris de solidaritat intercomarcal per assolir els objectius a nivell global."

I, creiem que els projectes que es tramiten a l'empara de les actuacions específiques en sòl no urbanitzable, com les que pretén el projecte, han d'adaptar-se a aquest pla. I si bé el Govern ja ha acordat "formular"-lo, no ens consta cap mena de document, tràmit o avaluació del pla en

base a la qual poder afirmar la presumpta adequació del projecte examinat al pla.

Per tant, fins a l'establiment dels criteris territorials reservats al Pla territorial sectorial (acompanyat de la seva ineludible avaluació ambiental estratègica) aquests projectes són extemporanis i resulten nuls de pla dret.

I en absència d'aquesta planificació estratègica és impossible un mínim consens social i territorial, especialment pel fet que es tracta de grans infraestructures que es pretenen implantar al territori per part de grans grups econòmics, prescindint o imposant-se a l'exercici de les obligades potestats públiques pel que fa a l'exercici democràtic de la planificació territorial que correspon als poders públics, i, amb les garanties legals exigibles i acompanyades de l'avaluació ambiental estratègica.

I, en canvi, en exercici de dites potestats, i una vegada adoptada i concretada aquesta planificació estratègica, res s'oposaria a l'autorització de projectes que, ajustant-se a aquesta, poguessin tenir cabuda com a actuació específica en sòl no urbanitzable. Aquesta és, creiem, la interpretació coherent de les normes aplicables al cas: permeten la integració de normes aplicables a la planificació territorial-urbanística i la planificació energètica, amb els corresponents processos d'avaluació ambiental estratègica primer, i d'avaluació de projectes, després.

QUART

El promotor afirma, segons el "seu" estudi d'impacte ambiental del projecte (tot i a pesar que com hem assenyalat no correspon aquesta avaluació de projectes sense la prèvia avaluació del Pla, inexistent fins ara) que l'impacte sobre el paisatge és "moderat ", i res afegeix a les greus objeccions plantejades per aquesta part a "l'estudi" i afectacions per l'impacte dels aerogeneradors i de les torres elèctriques de transport de la infraestructura, sense resposta per part del promotor. El projecte vulnera les directrius del paisatge que són d'obligat compliment contingudes al Pla territorial parcial de les comarques gironines i vulnera la Llei 8/2005 de 8 de juny de protecció i ordenació del paisatge, que estableix la delimitació de les unitats de paisatge –les zones de paisatge sobre les quals recau un règim diferenciat de protecció, gestió o ordenació– i la definició dels objectius de qualitat paisatgística per a cadascuna d'elles i que es concreta amb les directrius del paisatge, que constitueixen una normativa d'obligat compliment. Aquests objectius –de la preservació del paisatge- han de ser l'expressió de les aspiracions de la col·lectivitat pel que fa a les característiques paisatgístiques del seu entorn. Així mateix, el Pla territorial estableix l'obligació per part dels poders públics d'incloure mesures i accions necessàries per assolir els objectius de qualitat paisatgística.

El projecte en realitat, és incompatible amb la preservació del paisatge i els valors que incorpora com a expressió de les aspiracions de la col·lectivitat, tant les presents, com a llegat d'un valor extraordinari vers les generacions futures. La seva preservació conté elements que afecten la "rendibilitat social i econòmica" no avaluades. I, el seu sacrifici, amb la implantació

d'aquestes infraestructures, no està justificat, especialment, per l'absència d'alternatives reals. Alternatives que l'abast limitat del projecte no pot oferir, les quals únicament el planejament territorial i sectorial, pot oferir perquè corresponen a aquests instruments de planificació territorial d'avaluar i examinar, i no a través d'un projecte.

El Pla Territorial Parcial de les Comarques Gironines, aprovat definitivament per l'acord del Govern de 14 de setembre de 2010, estableix la normativa, d'obligat compliment, i que es transcriu parcialment, pel que fa a la preservació del paisatge i que és aplicable a l'espai territorial afectat per aquest projecte.

Ja al preàmbul de les normes d'ordenació territorial, pel que fa a les directrius del paisatge disposa:

“La incorporació de les Directrius del paisatge com a document específic del Pla territorial pretén donar resposta al mandat de l'article 12 de la Llei 8/2005 i dels 13 i 14 del Reglament corresponent i, en aquest sentit, les Directrius:

a) Es basen en els catàlegs del paisatge elaborats i en curs d'elaboració. Aquests catàlegs han fonamentat la definició de les directrius de caràcter general que formen part d'aquest document.

b) Incorporen disposicions més específiques, com la delimitació d'unitats de paisatge i les directrius derivades dels Objectius de qualitat paisatgística que proposa el Catàleg del paisatge de les Comarques Gironines.

I, a les disposicions normatives, amb caràcter general estableix:

Article 1.1

Marc legal de les Directrius del paisatge

1. D'acord amb l'article 12 de la Llei de protecció, gestió i ordenació del paisatge, les Directrius del paisatge precisen i incorporen normativament les propostes d'objectius de qualitat paisatgística en els plans territorials parcials.

2. Sota la denominació de directrius, adoptada per la Llei, s'inclouen disposicions d'aplicació directa, altres que poden, o han de ser, desenvolupades pel planejament urbanístic i encara unes altres que tenen el caràcter de recomanacions.

3. Sense perjudici que puguin ésser sempre desenvolupades, i la seva aplicació precisada, en instruments de major detall, les directrius generals i específiques contingudes en aquest document i relatives als diversos components del paisatge són sempre d'aplicació directa amb el grau de vinculació que es desprèn del seu redactat.

Article 1.2 Contingut i abast de les Directrius del paisatge

1. Per bé que el paisatge és en cada moment la síntesi històrica de processos de diferent naturalesa, les Directrius del paisatge se centren en el concepte de paisatge com a percepció visual del territori, amb el benentès que els components funcionals, ambientals i patrimonials del territori tenen els seus propis instruments de protecció, gestió i ordenació. Tanmateix, l'acte perceptiu de les imatges visuals que ofereix el territori s'entén com un procés complex amb implicació de factors estètics, socials i

simbòlics.

2. Sense perjudici de les finalitats que els són pròpies, les determinacions amb transcendència paisatgística dels instruments relatius a la funcionalitat de l'espai, la sostenibilitat ambiental i la protecció i posada en valor del patrimoni, han de respectar i incorporar, i desenvolupar, si s'escau, el que disposen les Directrius del paisatge.

3. En tant que les Directrius del paisatge formen part d'un Pla territorial parcial que comprèn un àmbit de gran extensió, el seu objecte és, principalment, la protecció i ordenació del paisatge que es percep des dels espais oberts, deixant per a altres instruments de major detall les disposicions relatives als paisatges urbans que es perceben des de l'interior de les poblacions.

4. Tots aquells aspectes de les determinacions que s'assenyalen a l'article 1.3 que, d'acord amb l'establert en aquest article, no hagin estat incorporats a les Directrius del paisatge, són també una referència indicativa per a la valoració de les actuacions, els plans i els programes sobre paisatge.

Article 1.3 Les determinacions del Catàleg del paisatge Les Directrius del paisatge del Pla territorial es basen en les següents determinacions del Catàleg del paisatge, part de les quals es recullen directament en aquest document:

1. Les unitats de paisatge, que es diferencien pel caràcter que els atorga en cada cas el conjunt de components paisatgístics descrits, analitzats i avaluats.

2. Els objectius de qualitat paisatgística, en què es recolzen les directrius específiques d'aquest territori.

3. Les mesures o criteris i accions que el Catàleg estableix d'acord amb els objectius de qualitat paisatgística i que, en alguns aspectes, constitueixen directament el contingut de les directrius específiques d'aquest territori.

Article 1.4 Directrius generals i directrius específiques

1. El present document conté directrius generals i directrius específiques per al territori de les Comarques Gironines.

2. Les directrius generals que es defineixen en el capítol 2 estan basades en el conjunt de catàlegs del paisatge i són d'aplicació per als diversos paisatges de Catalunya.

3. Les directrius específiques es defineixen en el capítol 3 i es basen en els objectius de qualitat paisatgística adoptats en el Catàleg del paisatge de les Comarques Gironines.

Cal destacar que conté disposicions d'aplicació directa. Al respecte resulta incompatible afirmar que per aquest projecte i pel territori afectat, les infraestructures que preveu estan orfes de regulació al planejament territorial o urbanístic, o que no hi hagi una regulació detallada. No és així respecte de la protecció del paisatge afectat pel projecte. El supòsit en base al qual la Llei d'urbanisme considera que "no és exigible per a la formulació i autorització (del projecte) la modificació del planejament urbanístic, ni aprovar un pla especial urbanístic autònom o de desenvolupament, tant si es tracta d'una infraestructura d'interès general com d'interès local" no és aplicable en aquest cas, perquè pel que fa al paisatge, el planejament

territorial sí que resulta prou detallat. I l'aprovació d'aquest projecte, com a actuació específica en sòl no urbanitzable, suposa vulnerar, menystenir i passar per sobre de la normativa urbanística territorial pel que fa a la preservació del paisatge.

Cal destacar de la regulació normativa:

Article 1.5 Aplicació de les Directrius

1. Les Directrius del paisatge del Pla territorial són d'aplicació directa i obligatòria a tots els plans i projectes que afecten la imatge del territori o les condicions de percepció.

2. Directrius generals

Article 2.4 Fites visuals i fons escènics

1. En molts paisatges, la relació figura-fons té un paper rellevant en la composició de les imatges que se'n perceben. Aquesta relació ha estat ben present a les arts plàstiques. Són les figures del paisatge, els nuclis urbans, els elements construïts, les formacions geològiques diferenciades, etc., que, per la seva ubicació —encimbellada, en una plana, en carena, etc.— i pel seu valor, constitueixen components clau de les imatges del territori. Complementen la imatge i li donen base els fons escènics configurats per l'orografia i la vegetació.

2. Cal evitar la desfiguració de les fites paisatgístiques, de la qual les noves construccions —ja siguin aïllades en sòl no urbanitzable o formant part de creixements urbans— en són la causa més freqüent. Els instruments d'ordenació urbanística han de tenir especial cura en la preservació de la imatge de les fites paisatgístiques condicionant les dimensions, volumetria i colors de les edificacions que poguessin afectar-la.

3. Cal, així mateix, preservar les possibilitats de percepció de fites i fons i, en especial, de les imatges que conjuntament componen. Amb aquesta finalitat, s'han d'evitar tant com sigui possible les construccions i, en general, les barreres visuals que impedeixin o dificultin seriosament la percepció de les imatges més interessants del territori des de llocs accessibles i trams viaris transitats. Les tècniques per a la preservació de les imatges constitueixen l'establiment de franges de no edificació i de limitació de les alçades i de la longitud dels elements barrera. Els instruments d'ordenació del paisatge de major detall han d'establir aquestes franges.

4. A més de les construccions i elements que impedeixen la visió de les imatges significatives del paisatge, cal evitar aquells que, sense impedir-ho, constituïrien un component greument desfigurador de la imatge per causa de la dimensió, forma o color.

Article 2.7 Infraestructures lineals

1. Les infraestructures lineals —xarxa viària i ferroviària, conduccions de gas i d'electricitat, etc.—, a causa dels seus requeriments de traçat i connexió, sovint independents de les referències del territori perceptible, són una potencial intrusió en el paisatge, agreujada per la seva envergadura física. És un criteri general, vàlid per a tots els traçats d'infraestructures lineals, el de minimitzar la fragmentació física del territori i els canvis de configuració dels terrenys necessaris per a la seva construcció. Cal preveure que el respecte al paisatge pot

comportar la construcció de major longitud de túnels, falsos túnels i viaductes que la que requereix un traçat que respongui només a criteris funcionals.

2. Els projectes de les infraestructures lineals de totes classes han d'adoptar les solucions adequades per a minimitzar-ne i/o esmorteir-ne la presència en el paisatge rural, llevat dels casos en què poden aportar interès al paisatge com els següents: – Ponts i viaductes viaris o ferroviaris i altres artefactes singulars que, mitjançant un projecte de qualitat, poden tenir un caràcter monumental. – Conduccions d'aigua a cel obert susceptibles d'ésser integrades com a elements d'interès paisatgístic. – Trams viaris constitutius de passeigs arbrats.

(...)

4. L'acompanyament d'arbrat, o vegetació en general, dels elements lineals d'infraestructures és, llevat de casos excepcionals o d'impediments per normativa sectorial, una recomanació amb valor general.

5. Les infraestructures aèries, en concret les línies elèctriques i telefòniques, han de seguir preferentment les traces establertes per carreteres i ferrocarrils, i quan no pugui ésser així s'han d'agrupar en corredors que han d'establir els instruments sectorials corresponents amb criteris de minimitzar-ne l'impacte en el paisatge.

Article 2.8 Àrees especialitzades

1. La implantació d'àrees especialitzades d'activitats —industrials, logístiques, comercials, de tractament ambiental, de producció d'energia, etc.— sol tenir uns efectes intenses en la transformació del paisatge a causa de la localització, dimensió i imatge, que poc tenen a veure amb la lògica de formació dels assentaments urbans que s'hi han integrat històricament.

L'establiment de directrius per a les noves implantacions i per millorar la integració de les existents té una especial importància en unes Directrius del paisatge que pretenen mantenir i, si és possible, incrementar els valors del paisatge.

2. Les noves implantacions d'àrees d'activitats especialitzades han de tractar de minimitzar el seu impacte visual, en especial en aquells àmbits rurals en què el paisatge agrari té una textura de gra petit, sense perjudici d'aquells elements que, per la seva significació, fos aconsellable que constituïssin aportacions al paisatge pel seu possible caràcter monumental, per exemple, una terminal aeroportuària o una estació de tren.

3. La finalitat de minimitzar l'impacte visual de la nova implantació ha d'ésser un factor a tenir en compte en l'elecció de la localització i en l'establiment dels límits de l'àrea a ocupar.

En tot cas, l'ordenació urbanística de les noves implantacions ha d'accentuar les condicions d'harmonia volumètrica i de qualitat arquitectònica de les façanes perimetrals de la implantació.

4. La tècnica de la mimesi / ocultació mitjançant franges d'arbrat o d'altra vegetació és, llevat de casos justificats de monumentalitat, d'aplicació oportuna a les noves implantacions i, especialment, per millorar la integració paisatgística de nombrosos polígons industrials, urbanitzacions i elements d'infraestructura existents.

3. Directrius específiques del territori de les Comarques Gironines

Article 3.1 Unitats de paisatge El Catàleg del paisatge de les Comarques Gironines divideix el territori en les següents unitats de paisatge:

3. Els Aspres

17. Plana de l'Empordà

20. Salines - l'Albera

Article 3.3. Directrius OQP1

Uns assentaments urbans amb un creixement ordenat, respectuós amb la seva singularitat, amb perímetres nítids, dimensionat d'acord amb les necessitats reals i que no comprometi els valors del paisatge dels espais circumdants.

(...)

6. Per a l'aplicació de les directrius generals que s'especifiquen a l'article 2.5 i les que s'assenyalen en aquest article, es tindran en compte els patrons paisatgístics que el Catàleg del paisatge atribueix als nuclis que s'assenyalen a continuació:

(...)

- Els nuclis dels Aspres. Nuclis de petita dimensió, de tons ocres, amb el campanar com a element més destacat i imbricats en l'entorn agroforestal dels Aspres, caracteritzat pels conreus de vinya i olivera estructurats, en part, per murs de pedra seca. Aquests són: Campmany, Sant Climent Sescebes, Espolla, Cantallops, Rabós, Masarac, El Morassac, Vilamaniscle, Mollet de Peralada, Garriguella, Delfià, Peralada, Vilajuïga, Pau i Vilarnadal.

Article 3.7 Directrius OQP5

Uns parcs eòlics i fotovoltaics, inserits en el paisatge en relació amb els seus elements configuradors, sense afectar conques visuals extenses o panoràmiques obertes sobre fites paisatgístiques rellevants.

1. La instal·lació de parcs eòlics s'ha de fer atenent a les directrius de la política energètica catalana, en localitzacions on hi hagi disponibilitat de recurs eòlic explotable tècnica i econòmicament on hi hagi compatibilitat ambiental i on no es produeixi, o es minimitzi, l'afectació negativa dels paisatges de més valors. Entre aquests cal assenyalar: - Fons escènics emblemàtics assenyalats en l'objectiu de qualitat 17 (article 3.19). - Proximitats de miradors de consolidació prioritària definits en l'objectiu de qualitat 16 (article 3.18). - Entorn dels nuclis que assenyalen l'objectiu de qualitat 17 (article 3.19)- Espais agraris i agroforestals i hortes que assenyalen l'objectiu de qualitat 14 (article 3.16).

I, de manera especial, la normativa precisa:

2. Les petites instal·lacions eòliques s'haurien de localitzar preferentment en zones planes a l'entorn de polígons industrials i comercials, àrees portuàries i àrees periurbanes que compleixin en tot cas els requisits que estableix la normativa sectorial aplicable.

Article 3.18 Directrius OQP16

Un sistema d'itineraris i miradors que emfatitzin les panoràmiques més rellevants i permetin descobrir i interactuar amb la diversitat i els matisos dels paisatges de les Comarques Gironines.

1. Els poders públics han de promoure, directament o mitjançant convenis amb entitats, una xarxa d'itineraris paisatgístics i de miradors accessibles a peu o amb vehicles que permetin una suficient percepció dels valors paisatgístics del territori. Aquesta xarxa, que comprèn miradors i camins existents, i d'altres a consolidar, hauria de rebre, allà on correspongui, les actuacions necessàries de condicionament, senyalització, manteniment i difusió per tal de potenciar la funció de facilitar la percepció dels valors del paisatge i el coneixement del territori.
2. Es procurarà evitar la presència d'elements situats a primera línia que irrompin negativament en el camp visual dels miradors i itineraris (elements verticals: torres elèctriques, aerogeneradors, edificis, instal·lacions industrials) per tal de fer al més nítida possible la panoràmica des de cada punt

Article 3.19 Directrius OQP17

Unes fites i fons escènics preservats i revaloritzats que es mantinguin com a referents visuals i identitaris de qualitat. Als efectes de l'aplicació de les directrius que l'article 2.4 estableix, el Catàleg del paisatge de les Comarques Gironines identifica els següents elements:

Fites: • Nuclis amb fesomia singular:

Patró dels Aspres: Campmany, Sant Climent Sescebes, Espolla, Cantallops, Rabós, Masarac, El Morassac, Vilamaniscle, Mollet de Peralada, Garriguella, Delfià, Peralada, Vilajuïga, Pau i Vilarnadal.

I, de manera categòrica la normativa disposa:

4. Estudis i informes preceptius

Article 4.1 Estudi d'impacte i integració paisatgística

“El contingut de l'estudi d'impacte i integració paisatgística és el que estableix l'article 21 del Reglament de la Llei de protecció, gestió i ordenació del paisatge. Quan, a criteri de l'administració que ha de concedir la llicència o ha d'emetre l'informe, la integració paisatgística no sigui satisfactòria, s'ha de denegar l'aprovació o l'autorització en aquells casos en què es consideri que no hi ha cap fórmula raonable que solucioni els problemes constatats. En els altres casos, s'ha de requerir el promotor de la construcció, edificació o instal·lació perquè introdueixi les esmenes necessàries per tal que la integració sigui satisfactòria. La resolució de l'administració ha d'especificar els aspectes del projecte que cal modificar per fer-lo paisatgísticament acceptable.”

Per l'anterior es reitera el que ja va plantejar aquesta part a l'escrit d'al·legacions, sense resposta per part del promotor.

Es conclou que l'afectació del projecte sobre el paisatge resulta incompatible la

preservació dels seus valors i que el "sacrifici" que pretén imposar-se via "projecte" com actuació específica en sòl no urbanitzable, no té objecte i és contrari a la legalitat perquè:

- a) s'imposa sense l'examen d'alternatives d'implantació territorial, i en absència del pla territorial sectorial, que hauria de ser previ, i dotat de l'avaluació ambiental estratègica, d'acord amb el que disposa la normativa ambiental, territorial i urbanística i incomplint de manera específica el mandat del Parlament contingut a la disposició addicional primera del Decret Llei 24/2021 de 26 d'octubre. Si bé el Govern ha adoptat un acord "formal" de "formular" aquest Pla, ara com ara, no hi ha associat a aquest acord cap tipus de contingut a partir del qual poder avaluar si el projecte s'hi ajusta o no. I, en aquest cas resulta preceptiu examinar si és possible o no aprofitar espais ja alterats per l'activitat humana i minimitzar així l'ocupació innecessària del territori, cosa que a través del "projecte" ni és contempla ni és l'instrument idoni per avaluar.
- b) el projecte com a actuació específica en sòl no urbanitzable no és títol urbanístic habilitant suficient i és incompatible amb les determinacions del planejament territorial vigent, especialment pel que fa a la preservació del paisatge fins que no es modifiquin o es deroguin.
- c) s'ignora si aquesta infraestructura és necessària o no, i s'ignora i no es pot saber (a través de la tècnica de les autoritzacions específiques en sòl no urbanitzable) si aquesta serà la única infraestructura o quantes altres més infraestructures els promotors privats pretenen implantar al mateix territori.
- d) mentrestant és impossible construir consensos sobre projectes com aquest sense la prèvia planificació i justificació estratègica, degudament avaluada ambientalment, en l'exercici de les potestats públiques, que contrasta amb altres interessos que, si bé poden resultar legítims, no s'acredita que s'adoptin sota les garanties racionals i s'acomodin a les millors decisions territorials, urbanístics i ambientals.

CINQUÈ

De manera subsidiària respecte de les consideracions anteriors, l'avaluació ambiental que acompanya el projecte no aporta l'estudi imprescindible i adient respecte de l'afectació de l'avifauna, aspecte que no s'ha pogut consultar en la fase d'exposició pública, motiu pel qual caldria exposar-lo al públic i corregir aquesta deficiència, que és substancial. En cas contrari, viciaria de nul·litat els actes posteriors en la tramitació de l'expedient.

S'esmenta que al PAE presentat s'ha justificat quina és l'alternativa amb menor impacte ambiental. Aquesta resposta és parcialment falsa. Sí que és cert que s'han avaluat diferents composicions i ubicacions de diversos elements del projecte i s'ha optat per aquella que, aparentment, té una afectació ambiental menor. El que és fals és que s'hagi analitzat correctament totes les alternatives possibles. Al no haver-hi cap planificació, per desgràcia, que limiti geogràficament la implantació dels projectes eòlics no existeix una limitació física en la qual, el promotor, només hagi d'avaluar aspectes de disseny per encabir-se de la forma

menys impactant a la zona seleccionada. Per contra, manca de facto un anàlisi d'alternatives a la SITUACIÓ del parc, tot buscant diversos indrets (inclús fora de la comarca si fos necessari), per implantar el projecte. Només amb aquest primer filtre és possible buscar ubicacions amb baix impacte ambiental, mentre que el procés seguit pel promotor només busca reduir el seu impacte a la zona seleccionada. Si realment s'haguessin estimat i avaluat alternatives reals d'ubicació s'hagués evitat situar els aerogeneradors prop de l'EIN Basses de l'Albera, de connectors ecològics, àrees d'interès florístic i faunístic i a una zona sensible pel que fa al corredor ecològic d'aus migrants (algunes d'elles protegides) entre Catalunya i la resta d'Europa. A més a més, com vam esmentar a les nostres al·legacions, el Pla Territorial Parcial de Comarques Gironines estableix que, en cas de projectes situats a sòl de protecció especial, només s'admetran aquells que NECESSÀRIAMENT s'hagin d'ubicar a aquest sòl i obliga a avaluar alternatives d'ubicació a sòls de menor sensibilitat ambiental. Per tant tornem a inquirir que no s'ha dut a terme aquesta avaluació real d'alternatives i que la proposta actual és incompatible amb el planejament i legislació vigent.

SISE

Malgrat que el promotor diu que l'informe d'avifauna s'adequa a la metodologia demandada per l'OTAA de Girona (del qual no tenim coneixement i no hem pogut consultar), el que és cert és que, encara així, s'està incomplint la directriu de la Ponència d'Energies Renovables en el seu informe del 19 d'abril de 2021, on establia literalment el següent:

En el futur tràmit d'avaluació d'impacte ambiental, l'estudi d'impacte ambiental haurà de tenir en compte els aspectes identificats a totes les consultes rebudes, específicament:

- Adjuntar un estudi anual d'avifauna, sobretot atenent a la ruta migratòria d'ocells i la verificació que no es tracta d'un punt estratègic pel pas migratori.

En qualsevol extrem, es compleixi o no l'establert per la OTAA, al document exposat al públic l'investigador contractat no aclaria aquest extrem, essent un punt extremadament important i que pot fer o no que el projecte tiri endavant, com marca la normativa actual:

També seguim manifestat que és inacceptable i fins i tot impugnable el fet que no s'hagi presentat l'estudi acabat al període d'exposició pública, limitant així la capacitat de la ciutadania de participar en la presa de decisions amb la màxima informació disponible com marca el conveni d'Aarhus i la legislació vigent en matèria de participació pública. Si s'era coneixedor que l'estudi no estava acabat s'hauria d'haver esperat a obrir el període d'exposició pública quan estiguessin tots els informes finalitzats. Malgrat que s'hagi remès l'informe complet a la Secció de Biodiversitat i Medi Natural, la situació actual és completament discriminatòria i vulnera els drets de participació mínims que contempla la legislació vigent. L'única solució a aquest fet és la paràlisi dels procediments iniciats i l'obertura d'un nou període de participació pública per posar en coneixement de la ciutadania les conclusions de l'informe d'avifauna, un informe no menor, atès que és un dels principals factors impactats pel projecte i pot determinar o no la viabilitat d'aquest. En cas contrari,

viciaria de nul·litat els actes posteriors en la tramitació de l'expedient.

SETÈ

L'exemplificació que el projecte presentat és compatible amb les feines dels mitjans aeris d'extinció és de tot menys acurada. No és comparable l'afectació del parc eòlic Colladetes amb el que es preveu a la zona. Per un costat, els aerogeneradors del PE Colladetes són de 45m d'alçada de torre i 47 de diàmetre de rotor, és a dir, uns 92m d'alçada total, quan el PE Galatea preveu molins de 200m d'alçada total, diàmetre de rotor de 155m i 122 d'alçada de torre. Ja només l'àrea escombrada per rotor és 3 vegades el del parc eòlic utilitzat com exemple. Per un altre costat, l'orografia de la zona és diferent. Mentre el PE Colladetes es troba a una zona relativament planera on els mitjans terrestres poden actuar fàcilment, el cas del PE Galatea és diferent, amb una zona muntanyosa, de difícil accés i amb forts vents, fet que fa indispensable la feina dels mitjans aeris. És cert que una millora dels accessos ajudarà als mitjans terrestres, però quan l'incendi agafa certes magnituds és més fàcil l'extinció amb els mitjans aeris.

Per tant reiterem la necessitat d'un informe acurat per part dels Bombers de la Generalitat respecte en la situació més desfavorable possible com podria intercedir la presència dels aerogeneradors i infraestructures associades en la feina dels mitjans aeris i com aquestes infraestructures podrien al seu torn contribuir a la propagació del foc.

VUITÈ

Respecte el vector paisatge, malgrat mostrar les diverses incompatibilitats del projecte envers les Directrius del Paisatge recollides al PTPCG, no s'ha fet cap menció i s'ha eludit la incompatibilitat del projecte amb el compliment d'aquestes. Afegim a més la no consideració de soterrament de la línia elèctrica d'evacuació per evitar el seu impacte paisatgístic i sobre l'avifauna. Així com amb la MAT es va soterrar tot el tram entre Santa Llogaia i la frontera francesa, seria un greuge comparatiu el fet que aquesta línia i d'altres d'una magnitud similar poguessin ésser aèries. Exigim també el soterrament de tota la infraestructura elèctrica en cas que el projecte tirés endavant, tot complint amb els antecedents existents d'altres infraestructures similars.

TERCERA

AFECTACIÓ AL PATRIMONI CULTURAL

No s'han atès ni resolt les mancances sobre l'afectació del projecte al patrimoni cultural. L'administració no s'ha pronunciat al respecte. S'adjunta el present ANNEX 1 que prova la invalidesa del projecte per les absència greus en matèria de la seva afectació sobre el patrimoni, denominant "LA MANCA D'EXPLORACIÓ EXHAUSTIVA

EN ESPAIS; EXPECTATIVA ARQUEOLÒGICA REPRESENTA UNA GREU MANCANÇA QUE INVALIDA, PER COMPLET, L'ESTUDI. (2) MANCA DE PROTECCIÓ DEL MAS DE SANTA LLÚCIA. (3) PATRIMONI MONUMENTAL (SANTA LLÚCIA). (4) PATRIMONI CULTURAL IMMATERIAL. (5) PATRIMONI LITERARI DE SANTA LLÚCIA, LA JONQUERA I ELS SEUS BOSCOS.

Per fer paleses les mancances en l'anàlisi de l'afectació del parc eòlic al patrimoni cultural, i en la línia de l'annex que s'adjunta, precisem que, degut a l'existència d'un jaciment medieval, hem dut accions per aconseguir preservar un patrimoni cultural que tindria afectació pel propi parc eòlic i que no ha estat detectat pels estudis d'impacte al patrimoni de Galatea. Així, s'ha presentat davant de l'Ajuntament de la Jonquera i al Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, ateses les seves competències en matèria de protecció del patrimoni cultural i en matèria d'urbanisme, la sol·licitud d'adopció d'un règim de protecció en favor del castell inèdit a tocar de l'església de Santa Llúcia. En la sol·licitud feta es demana que es garanteixi la preservació d'aquesta fortificació medieval, ubicada a la zona de les Collades de Santa Llúcia, així com la protecció del patrimoni i del potencial jaciment arqueològic de l'àrea on es troba, el manteniment dels seus valors i la seva conservació.

Així, per acomplir aquesta preservació del patrimoni cultural, hem demanat que aquest castell sigui inclòs al Catàleg de Patrimoni Arquitectònic i Elements d'Interès Històric i Artístic del POUM de La Jonquera, així com també la seva declaració i reconeixement com a Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN), amb la seva respectiva delimitació d'un Espai d'Expectativa Arqueològica del potencial jaciment arqueològic.

QUARTA

MANCA DE COMPETÈNCIA EN L'AUTORITZACIÓ

Discrepem en la l'aprovació administrativa en quan a les competències per a atorgar aquesta resolució. La Direcció General d'Energia no té les competències per atorgar l'autorització, atès que l'Ajuntament de la Jonquera es va oposar al projecte. El Reial Decret 1955/2000 d'1 de Desembre disposa que en aquests casos la resolució s'ha d'adoptar pel Govern.

CINQUENA

INFRACCIÓ DEL PROCEDIMENT PER MANCA D'AUTORITZACIÓ URBANÍSTICA

El Projecte d'Actuació Específica (en endavant, PAE) del Parc eòlic Galatea encara no ha rebut l'aprovació de la Comissió Territorial d'Urbanisme de Girona, la qual portava el punt a l'ordre del dia per la passada reunió del 24 de juliol. L'autorització administrativa del PE Galatea la vam rebre el 12 de juliol i, per tant, va ser emesa amb anterioritat a l'autorització urbanística.

Atorgar l'autorització administrativa de construcció del projecte sense la prèvia aprovació de l'expedient urbanístic és una vulneració del procediment i una important irregularitat. Tal i com indica la Subsecció segona del Decret 64/2014, de 13 de maig,

pel qual s'aprova el Reglament sobre protecció de la legalitat urbanística, en els seus articles que van del 49 al 56, s'estableix de manera clarivident que després de l'autorització administrativa prèvia, l'expedient s'ha de trametre al a Comissió Territorial d'Urbanisme competent perquè aquesta en faci l'aprovació definitiva en el termini de 10 dies des de l'aprovació del PAE corresponent. En el termini de 3 mesos, la comissió ha de prendre una resolució. En l'article 55.2 s'estableix què ha d'adoptar la resolució de la comissió per l'aprovació definitiva del PAE:

55.2 La resolució que aprovi definitivament un projecte d'actuació específica ha d'avaluar la idoneïtat i la suficiència dels criteris o les mesures adoptades a l'estudi d'impacte i integració paisatgística requerit i ha de fixar les mesures escaients per millorar la implantació de l'actuació en el paisatge. També ha de fixar les mesures correctores aplicables a fi d'evitar la degradació i la fragmentació d'espais agraris i les condicions de caràcter urbanístic que calguin, el compliment de les quals s'ha de garantir adequadament.

Per tant, s'observa un clara irregularitat de caire urbanístic en l'aprovació del PAE del PE Galatea, el qual requereix de l'aprovació urbanística com a resolució definitiva per tenir l'autorització administrativa.

Per tot l'anterior es sol·licita,

Primer.- Que **es tingui per interposat, en temps i forma, el recurs d'alçada** contra la Resolució de la Direcció General d'Energia, per la qual s'atorga a Enel Green Power España, SL l'autorització administrativa del projecte de parc eòlic anomenat PE Galatea, de 48,94 MW, sobre terreny en sòl no urbanitzable, al terme municipal de la Jonquera i la seva infraestructura d'evacuació, amb línies aèries i soterrades als termes de La Jonquera, Cantalops, Agullana, Capmany, Biure, Pont de Molins, Llers, Figueres i Vilafant. Expedient FUE-2020-01824819)

Segon.- Que atenent als motius de nul·litat de ple dret, i que es tenen per reproduïts d'acord amb el contingut de l'escrit d'al·legacions i informe desfavorable emès de 2-3-2022, i l'escrit de disconformitat amb l'informe del promotor de 9-9-2022 emesos per aquesta part, així com del recurs d'alçada presentat el 30-8-2023, es procedeixi a **la suspensió de la resolució impugnada.**

Tercer.- Que la resolució del recurs d'alçada de l'autorització administrativa entri a considerar i motivar, les objeccions plantejades, i d'acord amb els elements fonamentals posats de relleu, **es deixi sense efecte i es procedeixi a l'arxiu del projecte**, fins a disposar de la planificació prèvia, necessària i imprescindible i que, ha de comptar amb l'imprescindible examen d'alternatives, en el sí de la preceptiva

avaluació ambiental estratègica i sense la qual, es planteja la nul·litat de ple dret d'aquest projecte i dels projectes successius amb similar objecte.

Figueres, 1 d'agost del 2023

Signat,

A handwritten signature in red ink, consisting of a large, stylized letter 'A' with a loop at the top and a horizontal stroke at the bottom. A small registered trademark symbol (®) is visible at the end of the signature.

Llorenç Pascua Subiranes

President de la IAEDEN i en representació de Salvem l'Empordà.

ANNEX 1

AFECTACIÓ AL PATRIMONI CULTURAL

(1) MANCA D'EXPLORACIÓ EXHAUSTIVA EN ESPAIS D'EXPECTATIVA ARQUEOLÒGICA REPRESENTA UNA GREU MANCANÇA QUE INVALIDA, PER COMPLET, L'ESTUDI.

(2) MANCA DE PROTECCIÓ DEL MAS DE SANTA LLÚCIA.

(3) PATRIMONI MONUMENTAL (SANTA LLÚCIA).

(4) PATRIMONI CULTURAL IMMATERIAL.

(5) PATRIMONI LITERARI DE SANTA LLÚCIA, LA JONQUERA I ELS SEUS BOSCOS.

La manca d'una exploració exhaustiva dels espais de prospecció arqueològica; com la manca de consideració i protecció efectiva sobre els espais agraris i forestals tradicionals, com la manca de reflexions al voltant de qüestions purament de patrimoni etnològic i cultural immaterial d'uns espais de gran significació simbòlica i tradicionals; com no tenir en compte escenaris naturals i culturals, com el paratge i paisatges de Santa Llúcia, que han estat objecte de creació literària, posen en entredit tota una sèrie de qüestions que ajuden a definir els països civilitzats que, no només respecten el patrimoni natural reservori de biodiversitat, si no que respecten i protegeixen el patrimoni cultural en tota la seva dimensió, extensió i amplitud, des dels béns immobles fins a qüestions de tradicions, simbolisme i coneixement immaterial.

(1) MANCA D'EXPLORACIÓ EXHAUSTIVA EN ESPAIS D'EXPECTATIVA ARQUEOLÒGICA REPRESENTA UNA GREU MANCANÇA QUE INVALIDA, PER COMPLET, L'ESTUDI

Més enllà dels inventaris de Patrimoni Arqueològic i Arquitectònic de la Generalitat de Catalunya, així com les fitxes del Catàleg del Patrimoni Arquitectònic i Elements d'Interès Històric i Artístic del POUM de la Jonquera, **la prospecció realitzada a les àrees sensibles afectades pel polígon eòlic del Galatea són insuficients o molt deficientes. Havent estudiat el document podem concloure que**

el 57 % de la superfície de les àrees de prospecció, al·legant motius de “visibilitat nul·la” per vegetació espessa no han estat prospectades, examinades ni estudiades. Aquesta manca d'exploració exhaustiva representa una greu mancança que invalida, per complet, l'estudi.

No es pot donar validesa a aquesta feina incompleta perquè es podrien perdre o veure's afectades importants restes arqueològiques i arquitectòniques en una àrea destacada per albergar poblaments alt medievals, esglésies romàniques i significatives restes megalítiques i enterraments del Bronze final entre la constel·lació d'afloraments granítics (important patrimoni geològic). En tota l'àrea prospecció de les set que s'ha dividit el polígon eòlic del Galatea s'han descobert cinc restes que no estaven localitzades amb anterioritat i el 60% es troben a la mateixa àrea de prospecció.

En relació a la data d'elaboració i finalització de l'EPC, contrastat amb les modificacions en la localització dels aerogeneradors que va patir el projecte del PE Galatea, es nota una notable confusió sobretot referida al canvi del número d'aerogeneradors, de 10 a 9 en el projecte modificat, i amb algunes de les seves localitzacions que es van modificar.

El document EPC conté, a la seva portada, dues dates de finalització de l'estudi, l'abril de 2021 i l'octubre de 2021. A la pàgina 5 diu que el PE Galatea està constituït per 10 aerogeneradors i mostra una taula amb la ubicació exacte de cada un. Aquesta informació completa no es corregeix en tot l'EPC però després es parla només de 9 aerogeneradors. El que sí està clara és la data de la prospecció preventiva terrestre, la part més important de l'EPC, que va ser del 19 al 25 d'abril de 2021. En aquesta data encara no s'havia modificat oficialment el projecte, que segons l'Índice de planos del Projecte Administratiu del PE Galatea es va fer el setembre de 2021.

Per tant en el moment de les dates concretes autoritzades pels Serveis Territorials de Girona del Departament de Cultura per realitzar una intervenció arqueològica preventiva, el projecte del PE Galatea encara no s'havia modificat i per tant les àrees de prospecció delimitades i presentades pel promotor el 8 d'abril de 2021 (que són les úniques que es poden prospectar segons la resolució de l'expedient *ARQ002PREV_00001585-2021* “...(la prospecció) *haurà de ser realitzada en els termes descrits en la documentació presentada per a la tramitació de l'expedient*”) poden coincidir, en tots els casos, amb les

àrees que realment es van prospectar però no coincidir amb les que consten com a prospectades en l'EPC.

Part d'aquests errors i irregularitats son reconeguts pel Servei del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de la Direcció General del Patrimoni Cultural en el seu **"INFORME TRÀMIT D'AUDIÈNCIA (Expedient 2905/2022) Estudis d'afectació al patrimoni cultural"** quan expressa:

*"Finalment, pel que fa a la **prospecció arqueològica superficial de l'àmbit del parc** i de la línia elèctrica d'evacuació, aquesta **s'ha dut de forma adequada**, contrastant la informació existent als inventaris i identificant nous elements no catalogats que poden tenir entitat patrimonial, **però els resultats obtinguts amb les intervencions arqueològiques del 2021 no es presenten actualitzats respecte a les variacions d'algunes de les infraestructures respecte a l'avantprojecte inicial.***

*En conseqüència, les mesures preventives i correctores genèriques són adients (seguiment arqueològic de tots els moviments de terres, tant de la construcció del parc com de les infraestructures d'evacuació) però **les afectacions específiques – i en conseqüència les mesures específiques que s'haurien d'aplicar - difereixen entre l'apartat 3.4.2 de l'EIA i les que es concreten als annexes** (als Estudis del Patrimoni Cultural elaborats per l'empresa Atics SL).*

És a dir, es plantegen mesures concretes per elements que, segons les taules de l'apartat 3.4.2 de l'EIA, no es veuen afectats i en canvi manquen mesures per elements que segons les mateixes taules definitives sí es veuen afectats."

Tot i això, l'Informe de la Direcció General del Patrimoni Cultural estableix que la prospecció "s'ha dut de forma adequada" però entra en contradicció quan diu que: "els resultats obtinguts amb les intervencions arqueològiques del 2021 no es presenten actualitzats" en el EIA però sí en els annexes, quan els dos documents es van finalitzar l'octubre de 2021, i així, si les taules definitives son les que consten als annexes (EPC), aleshores les taules no actualitzades que surten en el EIA tindrien que ser les que es van fer segons la prospecció d'abril de 2021, l'única autoritzada i per tant l'única vàlida, i que després es van retirar de l'EPC i es van modificar degut als canvis en les ubicacions d'alguns aerogeneradors.

Per tant, davant uns **estudis i exàmens totalment insuficients**, poc dignes per un país amb un ric passat megalític i medieval i de restes no localitzades que poden veure's destruïdes. **La manca d'exploració exhaustiva en aquestes espais d'expectativa arqueològica representa una greu mancança que invalida, per complet, l'estudi.**

(2) **MANCA DE PROTECCIÓ DEL MAS DE SANTA LLÚCIA**

Un mas és la unitat de producció agrària bàsica que, tradicionalment, ha articulat l'espai rural a la Catalunya vella. Aquesta explotació s'entén pel conjunt d'una casa de camp (la masia), amb diferents annexos i dependències així com el conjunt de terres de cultiu, forestals i de pastura. L'explotació es caracteritza per una organització social determinada relacionada, sobretot, amb la família, la unitat social bàsica, i la seva capacitat de treball. **El mas de Santa Llúcia, just sota de l'església de Santa Llúcia, representa un important exemple d'aquest model d'explotació i d'organització social. Va ser un destacat mas ramader.** La masia mostra, encara, una important construcció que, més enllà de l'espai d'habitació, conté solucions arquitectòniques singulars amb grans corts o estables per a les ovelles. Els boscos del mas van ser explotats per la producció de suro i aglans.

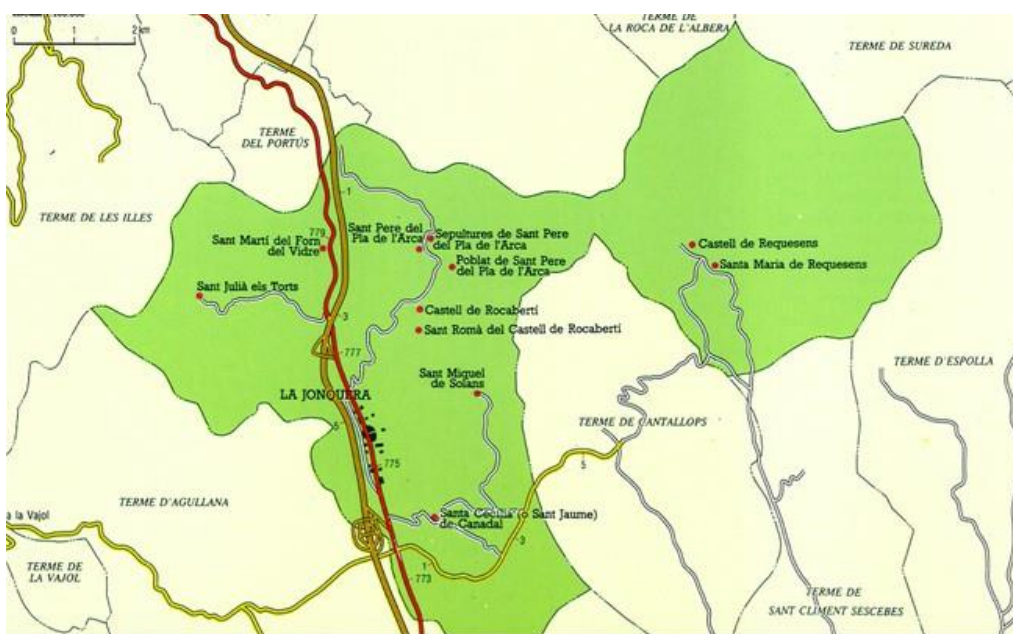
La sureda, com és sabut i s'ha indicat és un **reservori de biodiversitat**, pot ser clau per evitar la desertificació derivada del canvi climàtic i té un valor que va més enllà de tradicional. Lluís Medir apunta el següent:

"(...) el valor de la sureda no s'ha de contemplar en termes d'economia clàssica, és a dir, de rendibilitat directa dels seus productes. Cal integrar-hi els serveis i valors ambientals. L'àrea mediterrània és a la frontera de la desertificació, fruit del canvi climàtic. La sureda és un bosc madur, ben adaptat, gran reservori de biodiversitat, que juga un paper decisiu enfront de l'amenaça. I és un paisatge únic al món, ja que la seva localització és exclusivament mediterrània. El seu valor creix exponencialment. Unes suredes ben gestionades són econòmicament rendibles (fornint suro a la indústria, produint altres productes que en són propis), ambientalment necessàries (focs, erosió, equilibri hidrològic), socialment útils (ocupació, coneixement). Es pot afirmar que els municipis amb sureda tenen un important factor de desenvolupament. (...)". Lluís MEDIR HUERTA, "El suro als nostres municipis", Gavarres, núm. 24 (Tardor – Hivern, 2013), p. 84-85.

Per tot això, cal ser inclòs en un nou i complet catàleg de masies o en el Catàleg del Patrimoni Arquitectònic i Elements d'Interès Històric i Artístic del POUM de la Jonquera.

(3) PATRIMONI MONUMENTAL (SANTA LLÚCIA)

Mapa: 220M781. Situació: 31TDG915973. L'antiga parròquia de Sant Miquel de Solans, ara ermita de Santa Llúcia, es troba uns 2 km al NE de la vila, en un replà de la serra de Falguers (s'hi accedeix vorejant el pic del Corb) i, en l'actualitat, l'indret representa un espai, paratge i paisatge de gran significat simbòlic per les comunitats locals de pobles veïns i comarcals, tant de l'Alt Empordà com del Rosselló.

Font: Catalunya Romànica

CONSTRUCCIÓ I ESTRUCTURA.- L'ermita de Santa Llúcia, és una capella romànica que data d'abans del segle X, tot i que el seu aspecte actual, l'adquirí a partir dels segles XII o XIII quan aquesta fou restaurada. Està situada a dos quilòmetres al nord-est del poble de La Jonquera i s'hi pot arribar fàcilment amb cotxe des de la carretera de Cantallops. Després de l'església de Santa Maria, és la construcció de

culte de major rellevància de La Jonquera. Documentada inicialment com a ermita de Sant Miquel de Solans, durant un temps tingué la condició de parròquia, però al segle XVII, passà a dependre de Santa Maria de la Jonquera i canvià l'advocació de Sant Miquel, per la de Santa Llúcia. L'edifici actual, pertany al darrer període del romànic. Consta d'una sola nau, coberta amb volta apuntada i capçada amb absis semicircular. Està bastida amb carreus de granit, ben alineats. La portalada és a la façana de migdia, i està formada per tres arquivoltes en degradació, amb guardapols exterior i sense ornamentació. A la façana de ponent, hi ha un petit campanar de cadireta i l'absis, presenta una interessant finestra de doble esqueix. A l'interior, encara es conserva una pica baptismal de l'època original, tallada en bloc de granit i amb forma de copa. Aquesta pica però, malgrat ser coetània a l'església, contemporàniament fou repicada de nou, modificant-se l'aspecte original. També es conserva l'ara d'altar antiga, que avui serveix de taula a la font vella de Santa Llúcia, que es troba a la vessant sudoest, a uns dos-cents metres sota la plaça. Adossada a la casa, hi ha l'hostatgeria o casa de l'ermità, construïda molt posteriorment, probablement pels volts del segle XVIII.

Font: Falgués Fotografia

A l'esquerra de la portalada, una inscripció epigràfica funerària –encastada a la paret– va ser transcrita per Cobos i Tremoleda (2009):

“(crux) Nono K(a)l(enda)s feb(rua)r(i)i anno D(omi)ni MCCCXLI obiit Berengarius/ de Podio Arnulfo, sacrista istius /ecclesie, qui instituit suum anniversarium decem sacerdotum quolibet anno in die obitus sui faciendum / et in qualibet septimana unam missam celebran/dam pro eiu[s anim]a per illum epdomedarium de quo / non fuerit [sept]im(an)a, adque dimisit omnes illos redditus / qui sunt comprehensi in instrumentis et testamento et codicil·lis / inde factius (crux)”

Transcripció que correspon a la següent traducció:

“El dia nou de les calendes de febrer de l’any del Senyor de 1341 (=24 de gener de 1342) morí Berenguer de la vila de Pujarnol, sagristà d’aquesta església, qui va instituir el seu aniversari, que s’ha de celebrar cada any per deu sacerdots el dia de la seva mort, i cada setmana la celebració d’una missa per la seva ànima per aquell setmaner a qui no correspongui la setmana i va deixar tots aquells rèdits que són continguts als documents, al testament i als codicils fets amb aquesta finalitat”.

DADES HISTÒRIQUES.- En un diploma de Lluís d’Ultramar del 948 ja consta com a possessió de Sant Pere de Rodes l’*alodem qui dicitur Solanes cum ecclesia Sancti Miichaelis juxta castrum Bertini.*”

- Al segle XII se l’esmenta com a parròquia.
- A final del segle XIII consta com a església que amb rendes pròpies havia de contribuir amb la dècima pel sosteniment de les croades.
- Al final del segle XIV i a l’inici del s. XV encara era parròquia de la diòcesi dins l’ardiaconat d’Empúries.
- Al segle XVII fou agregada com a capella a la parròquia de Santas Maria de la Jonquera, que fins abans de la reconstrucció era sufragània de la parròquia d’Agullana. És a partir d’aquest segle que Sant Miquel de Solans deixa de ser parròquia, i que s’inicia el culte a Santa Llúcia que esdevé un santuari força visitat. D’aquí que l’edifici sigui anomenat Sant Miquel o Santa Llúcia de Solans.
- L’any 1936, en el context de la Guerra Civil, fou destruït el mobiliari de l’església.

Ja en temps més recents (a partir del 1968), diferents veïns de la Jonquera, varen crear l'entitat "Amics de Santa Llúcia", que es dedicava al manteniment i neteja de les feixes i terrasses de la plaça de l'ermita. Així, durant més de 30 anys i fins que se'n va fer càrrec l'ajuntament, la restauració de l'ermita, de la font, el cuidat dels arbres i parets, varen córrer a càrrec d'aquesta entitat, que portava a terme aquestes feines de forma voluntària. Antigament, l'aplec va tenir molta repercussió als pobles veïns del Vallespir i encara ara, Santa Llúcia, advocada pels fidels com a patrona i sobirana de la vista, compta amb una gran veneració en els pobles de les dues vessants de l'Albera. Ara bé, tot i això, l'aplec no es celebra el 13 de desembre (Sta. Llúcia), ni tampoc el segon diumenge de maig, es celebra tots els dilluns de Pasqua de Pentecosta.

A l'any 2000 es valorà la possibilitat de pavimentar la pista forestal però, les entitats locals, van evitar que el projecte tirés endavant. La facilitat d'accés però, així com el molt ben condicionat espai de lleure existent, amb font, fan de Santa Llúcia un lloc molt freqüentat els caps de setmana. Per Santa Llúcia, també hi passen molts excursionistes que fan la travessa dels Pirineus, tot resseguint el sender de gran recorregut GR11, que puja des de la mateixa plaça de l'ermita cap a Puig Falguers i al pic de la Barbota.

Bibliografia

- BADIA HOMS, Joan (1978). *L'arquitectura medieval de l'Empordà*, volum vol. II-A, (Alt Empordà) Diputació Provincial de Girona, Girona 1978, p. 204.
- BADIA HOMS, Joan (1990). *La Catalunya Romànica*, volum IX, *Empordà II*. Barcelona: Fundació Enciclopèdia Catalana.
- COMPTE FREIXENET, Albert (1990). *La Jonquera*. Girona: Diputació de Girona.
- COBOS, Antoni i TREMOLEDA, Joaquim "(2009). *L'epigrafia medieval dels comtats gironins. Vol. I. El comtat de Peralada*. Figueres: Brau Edicions, p. 188.

- *L'Esquerda de la Bastida*, núm. 25 (juny de 2000, p. 9 i p. 32-33).
- *L'Esquerda de la Bastida*, núm. 42 (juny de 2003, p. 16-17).
- *L'Esquerda de la Bastida*, núm. 48 (juny de 2004, p. 18-19).
- *L'Esquerda de la Bastida*, núm. 93 (juliol de 2009, p. 26-27).

(4) PATRIMONI CULTURAL IMMATERIAL.-

L'espai i el paratge natural i forestal de l'església de Santa Llúcia, antiga parroquial de Sant Miquel de Solans, amb la celebració del conegut romiatge per la Pentecosta, el conegut **Aplec de Santa Llúcia (inclòs dins Catàleg del patrimoni festiu de Catalunya, decret 389/2006**, de 17 d'octubre); formant part de l'itinerari del sender de Gran Recorregut (GR-11) transpirinenca; com ser la zona d'operacions i sociabilitat del Centre Excursionista Jonquerenc, entre d'altres entitats comarcals; esdevé un **enclavament de gran importància simbòlica per les comunitats locals. no només de la Jonquera sinó dels pobles veïns com de diversos municipis del Rosselló.**

El citat decret 389/2006, de 17 d'octubre, va ordenar la creació del Catàleg del patrimoni festiu de Catalunya per a inscriure-hi les festes, manifestacions i celebracions comunitàries, així com els elements festius amb vigència arreu de Catalunya, amb l'objectiu de preservar, difondre i protegir el nostre patrimoni festiu. És important mencionar que la catalogació i el reconeixement d'aquest conjunt de festes ha estat possible gràcies a la col·laboració desinteressada d'ajuntaments, entitats i dels membres del Consell de la Cultura Popular i Tradicional.

Totes aquestes manifestacions socials i culturals en aquests espais i paisatges de primer ordre inclouen la idea pràctica de **trobada, intercanvis culturals, expressions religioses i interessos compartits, l'associació voluntària entre membres del cos social, de la comunitat local i comarcal, que són útils i vàlids per a millorar el nivell de vida i la cohesió social.**

Per tot això, es pot conceptualitzar, sense cap dubte, com a Patrimoni Cultural Immaterial. **En aquest sentit, l'article 4 de la Llei 10/2015, de 26 de maig, per la**

salvaguarda del Patrimoni Cultural Immaterial reconeix que els “béns mobles i els espais vinculats al desenvolupament de les manifestacions culturals immaterials poden ser objecte de mesures de protecció d’acord amb la legislació urbanística i d’ordenació del territori per part de les administracions competents”.

(5) PATRIMONI LITERARI DE SANTA LLÚCIA, LA JONQUERA I ELS SEUS BOSCOS

En una línia similar, com en el punt relatiu al Patrimoni Cultural Immaterial no es té en compte el Patrimoni Literari, fet que confirma el pobre estudi i la manca absoluta de cura i sensibilitat cap a uns paratges i paisatges de gran significació per les comunitats locals. Fent un estudi sumari podem destacar diferents obres literàries que ofereixen una visió poc contemplada de la presència del paisatge en l'escriptura i de la influència de la literatura sobre el territori.

Els paisatges de la Jonquera han tingut l'interès de narradors que els han descrit i han estat escenari de les seves creacions. Aquestes espais formen part representativa de les millors visions literàries del país, paratges que amb els ulls dels escriptors els enriqueixen amb la mirada sensible dels qui n'han copsat el sentit més profund o hi ha descobert aspectes subtils, matisos recòndits i belleses inesperades.

Paisatges d'afloraments granítics, vertader patrimoni geològic d'aquestes muntanyes i boscos que Santa Llúcia i la Jonquera, van ser descrits per BOSCH DE LA TRINXERIA, Carles (1887). *Records d'un excursionista*. Barcelona: La Renaixença. Hi escrivia:

“Lo que crida l' atenció del geólech es que generalment las grans erupcions graníticas procedents de la crosta primitiva de la terra, se troban sols en las altas montanyas; forman la cordillera de nostres alts Pirineus, ab lo squiste que també es roca primitiva. He recorregut bastant nostra terra catalana y en cap lloch he vist un terreno primari tan ben caracterisat com en la comarca de l' alt Llobreyat.

Sembla que lo centre d' erupció se troba á mitja horeta del coll del Portús, seguint lo riu Llobregat amunt. Aquest riu corre encaixonat entre duas murallas de granit de 150 á 200 metres d' altura, en mitj de rocám y cascatas. A mesura que 's puja riu amunt,

aquestas murallas se van estrenyent fins arribar á una gran cascata de 30 metres d' elevació; es coneguda per lo Salt den Fitó. Es imponent y causa espant al mirar de dalt á baix. En temps de plujas que lo riu porta molta aygua, d' una hora lluny se senten los brams de l' aygua que cau d' aquella altura en mitj d' un caos de grans penyas graníticas rodoladas del cim de la montanya. Al contemplar aquell sublim —[161]→ horror desde lo alt del cingle, un pensa en los inmensos cataclismes de la época primitiva, en las primeras y misteriosas convulsions del globo... Tot lo terreno granítich, que forma la conca de l' alt Llobregat, prové de las materias eruptivas procedents de la crosta primitiva de la terra”.

L'autor jonquerenc, un dels exponents més destacats de la Renaixença literària catalana, al mateix recull de *Records d'un Excursionista*, contempla un capítol titulat “L'Aplech de Santa Llúcia” i n'explica aspectes relatius a l'església, el paisatge, els ermitans, i del Ball de l'Almorratxa o de la Marratxa (recuperat en la dècada de 1990). D'aquest ball també se'n fa ressò Joan Amades al *Costumari català*. Bosch de la Trinxeria, començava presentant el paisatge forestal i l'església:

“L'excursionista que surt de Barcelona ab lo carril de Fransa, al atravessar lo plá de Bordils y la fértil planura de Castelló d' Ampurias, dirigeix desde'l vagó sa mirada vers la cordillera pirenaica que se li presenta á l'horisont, la qual s' estén del coll del Portús al coll de Banyuls. Sas negras boscurias y cingles de penyas graníticas li donan un aspecte selvatge que contrasta ab los verts glebers del restant de la cordillera vers la serra de las Salinas ahont no 's veu cap arbre ní matoll. En mitj de aquella negror, vers mitja montanya, li cridarà la atenció un punt molt blanch rodejat de penyas y suros. Sembla un colom perdut dins la malesa... Es la hermita de Santa Llúcia. (...) L'aplech de Sta. Llúcia se fá le segón diumenge de Maig; en plena primavera, quant la ginesta, la gatosa, y lo bruch son florits, y quan la sálvia, lo romaní y la frígola aromatisan la montanya de suaus emanacions. Ja desde la vigilia arriban á cents los devots del Rosselló. Los uns se dirigeixen al santuari; altres passen la nit á la Junquera per anarhi lendemá dematí, puig que hi ha no més una horeta de pujada Tot lo dissapte y diumenge matí se veuhen corrúas de pelegrins que pujan á Sta. Llúcia; n' hi venen del Vallespir, del Conflent, del baix Rosselló, del Ampurdá, fins de la Gabatxería. Per tots los viaranys de la montanya se veuhen comitivas que 's dirigeixen al Santuari. La graciosa griseta de Perpinyá ab sa elegant cofia rossellonesa se confon ab las nostras garbosas pagesetas de Figueras. Los fadrins del Rosselló fraternisan ab sos germans del Ampurdá. Per tot se sent á parlar català”

Entre d'altres autors que han tingut espais jonquerencs com a font d'inspiració podem citar a:

-TOCABENS, Joan (1985). *Quan Sagna el Llobregat*. Perpinyà: Editions Trabucaire.

-TONNELLÉ, Alfred (1859). *Trois mois dans les Pyrénées et dans le Midi en 1858 : journal de voyage d'Alfred Tonnellé*.